

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
ДИРЕКЦИЯ „ПРОФЕСИОНАЛНО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ”
НАЦИОНАЛНО СЪСТЕЗАНИЕ ПО СЧЕТОВОДСТВО
учебна 2018/2019 година

I. ЦЕЛИ НА СЪСТЕЗАНИЕТО

- засилване мотивацията на учениците от професионалните гимназии по икономика в страната за пълноценно усвояване на учебния материал по счетоводство и икономика и нагласата за продължаващо и самостоятелно учене чрез стимулиране на състезателното начало;
- предоставяне на възможност за творческа изява на ученици със задълбочени знания и формирани практически умения по счетоводство;
- осигуряване хармоничен преход на учениците от средното във висшето училище чрез балансиране на изискванията на изхода и входа;
- мотивиране на учителите за работа с ученици с изяви способности в професионалното обучение;
- развиване на сътрудничество между професионалните гимназии и бизнес средите.

II. УЧАСТНИЦИ В СЪСТЕЗАНИЕТО

Ученици от **XI клас** на професионалните гимназии по икономика.

III. ЕТАПИ НА СЪСТЕЗАНИЕТО

1. УЧИЛИЩЕН КРЪГ

Дата на провеждане: 15.02.2019 г. (петък)

Място на провеждане: в сградата на училището при осигуряване на необходимите кабинети и условия.

В деня на състезанието участниците следва да потвърдят самоличността и класа си с идентификационни документи - лична карта и ученическа карта, които се проверяват от квесторите. В квесторския протокол се отразява класът на ученика (XI клас).

Начало: 14:00 часа

Времетраене: 2 астрономически часа

Форма: Състезанието е индивидуално и анонимно. Учениците, които участват в него, получават на хартиен носител:

- тест с въпроси и отговори;
- работна карта, върху която отбелязват със знак “X” верните отговори;
- кариран листове за чернова;
- малко листче за написване на името и класа;
- малък плик, в който поставят лист с името и класа си;
- голям плик, в който поставят работната карта с отбелязаните отговори, и малък плик с личните данни, който се запечатва в присъствие на квесторите.

При решаване на теста учениците могат да ползват син химикал, сметкоплан и електронен калкулатор. Не се разрешава използване на мобилни телефони за калкулатори.

УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

Тестът включва:

- Теоретични въпроси по темите:
 1. Счетоводството като информационна и контролна система
 2. Обекти на счетоводството
 3. Способ на балансовото обобщаване
 4. Система на счетоводните сметки
 5. Кореспонденция на счетоводните сметки и счетоводните статии
 6. Документиране на стопанските операции
 7. Инвентаризация
 8. Оценка, калкулация и сводка
 9. Текущо счетоводно отчитане
 10. Класификация на счетоводните сметки
 11. Организация на счетоводния процес в предприятието
 12. Отчитане на капиталите: собствен и привлечен
 13. Отчитане на дълготрайните активи
 14. Отчитане на стоково-материалните запаси
- Счетоводни задачи и казуси от изброените раздели и теми, изучавани по Счетоводство на предприятието (посочване на верни счетоводни статии и изчисления на стойности при прилагане на правилата на счетоводната теория).

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

Учебник "Основи на счетоводството", Любен Петров, изд. Мартилен; Учебник „Счетоводство на предприятието”, доц. д-р Васил Божков, доц. д-р Георги Илиев, Славка Петрова, изд. ГорексПрес; Сборник задачи и въпроси по счетоводство, част първа, втора, трета и четвърта, Димитър Раев и колектив; Учебник "Счетоводство на предприятието", Светла Павлова, изд. Мартилен.

ОЦЕНЯВАНЕ - по точкова система:

- максимален брой точки – 100;
- въпроси, свързани със счетоводната теория – максимален брой точки – 50;
- счетоводни задачи и казуси – максимален брой точки – 50.

КЛАСИРАНЕ

До класиране се допускат участниците, получили минимален брой точки 50. **Класираният на първо място ученик** участва в класирането, определящо участниците в националния кръг на националното състезание. След приключване на училищния кръг комисията за оценяване във всяко училище предава на експерта по професионално образование в РУО в срок до **22.02.2019 г. (петък)** оригинала на протокола за резултатите от състезанието, протокола на квесторите и оригиналите на работите на класираните на първите три места ученици.

ОРГАНИЗАЦИЯ НА СЪСТЕЗАНИЕТО

Директорът на училището:

- определя със заповед в срок до **01.02.2019 г.** комисия за организиране и провеждане на училищния кръг на състезанието и комисия за оценяване на училищния кръг;
- оказва съдействие за организацията и провеждането на състезанието.

Професионалните гимназии заявяват желание за участие в училищния кръг в съответното РУО в срок до **01.02.2019 г.**

Експертът по професионално образование в РУО в срок до 06.02.2019 г. подава по електронната поща информация за професионалните гимназии от областта, които ще проведат **училищния кръг на състезанието по счетоводство**, на главния експерт, отговарящ за област на образование СУА от дирекция «Професионално образование и обучение» на МОН на електронен адрес a.popov@mon.bg.

Задължения на комисията за организация на състезанието по счетоводство

➤ **Национална комисия за организиране и провеждане на състезанието по счетоводство**

Подготвя теста за училищния кръг, като избира на лотарийен принцип от създадената база с въпроси от счетоводната теория и практически казуси и задачи, предоставени от учителите по счетоводство от цялата страна, 30 въпроса (15 теоретични и 15 практически). В деня на състезанието - **15.02.2019 г. (петък)** - след 13.30 часа тестът ще е наличен и активен за изтегляне от електронната страница на МОН, рубрика „Олимпиади и състезания”, подрубика „Изпитни материали и решения”, за да бъде размножен от председателя на комисията по организиране и провеждане на училищния кръг и предоставен на участниците до **14.00 часа**.

Ключът към теста ще е наличен и активен за изтегляне от електронната страница на МОН на **18 февруари 2019 г. (понеделник)**;

➤ **Училищни комисии:**

1. Комисия за организиране и провеждане на училищния кръг - назначава се със заповед на директора на училището и осъществява дейността си съобразно настоящия регламент. Председателят и членовете на комисията за организиране и провеждане на училищния кръг на състезанието по счетоводство **отговарят за поверителността на информацията при размножаване на материалите, които ще бъдат предоставени на учениците, засекретяването и разсекретяването на същите**. На всеки ученик се предоставят тест, кариерни листове за чернова и работна карта, върху която той ще отбелязва верните решения чрез отбелязване с “X”. Учениците не правят записвания и отметки върху теста. При предаване на работните карти в **протокол 3-82 за дежурство при писмен изпит** и върху работната карта се отбелязва часът на предаване. Предоставените тестове на учениците и листовите за чернова се събират от квесторите и се архивират отделно от работните карти. Председателят и членовете на комисията за организиране и провеждане на училищния кръг организират **засекретяването** на работните карти на участниците и ги предават на председателя на комисията за оценяване.

След приключване на оценяването председателят и членовете на комисията за провеждане на училищния кръг организира **разсекретяването**.

2. Комисия за оценяване на училищния кръг – назначава се със заповед на директора на съответното училище и осъществява дейността си съобразно настоящия регламент. Предоставянето на засекретените работни карти и проверяването са в присъствието на цялата комисия. При оценяването комисията е **отговорна за спазване на пълна анонимност**. Върху всяка работна карта се отбелязва сборът на точките, които е получил участникът. След оценяване на анонимните работни карти председателят на комисията ги предава на председателя на комисията по организиране и провеждане на училищния кръг за разсекретяване. Изготвя се окончателен протокол за резултатите на участниците, в който се отбелязват точките и времето за работа на всеки ученик. Класирането на учениците се извършва въз основа на получения брой точки в низходящ ред. При равен брой точки се отчита фактор време. Протоколът и работните карти се подписват от председателя на комисията за оценяване на училищния кръг и председателя на комисията за организиране и провеждане на

училищния кръг. Некоректно оформените работни карти се анулират от Националната комисия и не участват в класирането за националния кръг.

3. Експертът по професионално образование в РУО след проверка по спазването на регламента изпраща на експерта, отговарящ за област на образование СУА, дирекция «Професионално образование и обучение» на МОН, до **26.02.2019 г. (вторник)** по пощата с обратна разписка пакетите с посочената документация за всички училища от областта, които са участвали в състезанието, на адрес:

1000 София, бул. Княз Дондуков” 2А, МОН, дирекция ПОО

Национално състезание по счетоводство

Награди: осигуряват се от ръководството на училището съвместно с училищното настоятелство и работодателски организации в областта.

2. НАЦИОНАЛЕН КРЪГ

Дата на провеждане – 27.03. - 29.03.2010 г.

Място за провеждане – гр. Гоце Делчев, НПП «Димитър Талев» – училище-домакин

Начало : 09.00 часа

Времетраене: 2 астрономически часа

Участници:

Класиралите се от 1-во до 20-о място ученици в XI клас от училищния кръг на различни професионални гимназии, плюс излъчен представител на училището-домакин по право, проведен на **15.02.2019 г.** в професионалните гимназии по икономика в страната.

Когато класираният ученик на първо място е възпрепятстван по уважителни причини да участва в националния кръг, право за участие има вторият или третият класирал се ученик от съответното училище, при условие че има не по-малък брой точки от следващият след 20-то място в класирането за участие в националния кръг. Решението за промяната се взема от комисията за националното състезание в срок до **20.03.2019** година въз основа на уведомление от директора на училището. Националният кръг на състезанието по счетоводство се провежда ежегодно, при което домакинството се осъществява на ротационен принцип от професионална гимназия по икономика в страната. Училището домакин номинира изявен учител по счетоводство за член на Националната комисия и участва по право в националния кръг от състезанието с ученик от XI клас, класиран на първо място в училищния кръг. В случай че класираният на първо място ученик от училището домакин с резултатите си е сред първите 20 участници в националния кръг, училището домакин номинира и втория по резултат свой ученик от училищния кръг за участник по право като домакин.

Форма: Състезанието по счетоводство е анонимно и се провежда под формата на тест. Всеки ученик получава от комисията индивидуален код, с който влиза в програмния продукт и решава теста, като маркира верните отговори. При решаване на теста могат да се ползват сметкоплан и електронен калкулатор. На всеки ученик се предоставят листове за чернова. След приключване на работата ученикът извиква един от квесторите в залата. Квесторът отбелязва в протокола за дежурство часа на приключване на всеки ученик и се подписва. Ученикът напуска компютърната зала, след като тестът му е приет от сървър/квестора.

Учебно съдържание: Тестът е базиран на задължителната професионална подготовка по професионално обучение за професия „Оперативен счетоводител” и включва:

• Теоретични въпроси по темите:

1. Счетоводството като информационна и контролна система
2. Обекти на счетоводството
3. Способ на балансовото обобщаване
4. Система на счетоводните сметки
5. Кореспонденция на счетоводните сметки и счетоводните статии
6. Документиране на стопанските операции
7. Инвентаризация
8. Оценка, калкулация и сводка
9. Текущо счетоводно отчитане
10. Класификация на счетоводните сметки
11. Организация на счетоводния процес в предприятието
12. Отчитане на капиталите: собствен и привлечен
13. Отчитане на дълготрайните активи
14. Отчитане на стоково-материалните запаси
15. Отчитане на разчетите
16. Отчитане на финансовите средства

• Счетоводни задачи и казуси от изброените раздели и теми, изучавани по Счетоводство на предприятието (посочване на верни счетоводни статии и изчисления на стойности при прилагане на правилата на счетоводната теория).

Препоръчителна литература: учебник „Основи на счетоводството”, Любен Петров, изд. Мартилен; учебник „Счетоводство на предприятието”, доц. д-р Васил Божков, доц. д-р Георги Илиев, Славка Петрова, ГорексПрес; Сборник задачи и въпроси по счетоводство, част първа, втора, трета и четвърта, Димитър Раев и колектив. Учебник "Счетоводство на предприятието", Светла Павлова, изд. Мартилен.

Оценяване - по точкова система.

- максимален брой точки – 100;
- теоретични въпроси – максимален брой точки – 50;

- практически въпроси – максимален брой точки – 50.

При оценяването комисията за оценяване е отговорна за осигуряване на пълна анонимност.

Класиране: До класиране се допускат участниците, получили минимален брой точки 50.

При равен брой точки, получени от двама и повече участници в състезанието, се отчита факторът време за решаване на теста. Класирането на учениците се извършва въз основа на получения брой точки в низходящ ред.

Организация на състезанието:

Цялостната организация на състезанието се осъществява от дирекция ПОО на МОН, РУО на МОН и комисията по организиране и провеждане на състезанието. Необходимо е осигуряване на помещение с 21 работни места – вътрешна локална мрежа с 21 работни станции и един сървър (с UPS към сървъра).

В деня на състезанието учениците се представят с документи за самоличност – лична карта и ученическа карта, които се проверяват от квесторите.

Задължения на организацията на състезанието по счетоводство:

Комисия за националното състезание по счетоводство:

Комисията за националното състезание по счетоводство се състои от висококвалифицирани учители по счетоводство от професионални гимназии в страната, специализирани в обучението по икономически професии и специалности.

- След получаване на съответната документация по проведения училищен кръг от експертите по професионално образование в РУО в срок до **15.03.2019 г.** комисията провежда работно заседание за **класиране на участниците за националния кръг**. При равен брой точки, получени от двама и повече участници в състезанието, се отчита факторът време за решаване на теста. Класираните ученици за участие в националния кръг на състезанието по счетоводство ще бъдат уведомени в срок до **20.03.2019 г.**

- Подготвя теста за националния кръг - 30 въпроса (15 теоретични и 15 практически), ползвайки на лотариев принцип създадената база с въпроси от счетоводната теория и практически казуси и задачи, разработени от учители по счетоводство от цялата страна.

(Забележка: Членовете на комисията и програмиста, подписват декларация за секретност на ползваната база данни и цялостната информация по организиране и провеждане на състезанието.)

Комисия за организиране и провеждане:

Включва програмист, отговорен за осигуряване на софтуера за състезанието и екип учители специалисти по счетоводство от професионални гимназии, включително и представител от училището домакин на националния кръг. Комисията се състои от председател и 5-ма членове, като председателят се сменя ежегодно на ротационен принцип. Комисията е отговорна за осигуряване на необходимата материална база, осигуряване на условия за секретност на информацията и недопускане на изтичане на информация, както и за цялостното организиране и провеждане на националния кръг на състезанието.

ФИНАНСОВО ОБЕЗПЕЧАВАНЕ НА НАЦИОНАЛНОТО СЪСТЕЗАНИЕ ПО СЧЕТОВОДСТВО:

1. **За класираните ученици:** изплащане на пътните разходи; разходите по настаняване и изхранване за периода 27.03.2019 година – 29.03.2019 година, като пътните разходи ще се изплатят в двете посоки при представяне на билети от реализираното пътуване. Разходите по настаняване и изхранване ще са за сметка на средствата, които МОН осигурява чрез целеви трансфер на училището домакин.

2. **За учителите, придружаващи участниците в националното състезание:** разходите са за сметка на изпращащото ги училище.

Награди:

- грамоти от МОН за всички участници в националното състезание по счетоводство;
- грамоти от МОН за всички учители, обучаващи участниците в националното състезание по счетоводство;
- грамоти и медали от МОН за класираните се ученици на първо, второ и трето място;
- награди от работодателски и други организации.